

Aan de Minister van Justitie en Veiligheid

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**
Sector Juridische Zaken en
Wetgevingsbeleid

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rjksoverheid.nl/jenv

Contactpersoon

5.1.2e

T	5.1.2e
5.1.2e	@minjenv.nl

Datum

16 december 2020

Ons kenmerk

3149809

Dossiernummer

3026197

nota

Vorbereiden vervolgggesprek CIO en kerkelijke
vertegenwoordigers, 17 december van 13.45-14.30 uur

1 Doel nota

Vorbereiding Webex (telefonische afspraak) CIO en kerkelijke
vertegenwoordigers op **17 december van 13.45-14.30 uur**: vervolgggesprek
stand van zaken coronamaatregelen en vieringen rondom Kerst.

2 Aanleiding, gevraagde actie(s) en advies

Er staat morgen een vervolgggesprek gepland met het CIO en kerkelijke
vertegenwoordigers. Vorige week (10-12) heeft u met het CIO gesproken en is
deze vervolgaafspraak gepland. Afgelopen maandag heeft de MP nieuwe
maatregelen aangekondigd. Gisteren heeft u een brief doen uitgaan naar de
verschillende religieuze en levensbeschouwelijke koepels (bijlage 1).

Agendapunten overleg

I.o.m. de secretaris van het CIO wordt de volgende agenda voor het overleg van
morgen voorgesteld:

1. Bespreken brief Minister (bijlage 1) en brief CIO met advies (bijlagen
2 en 3);
2. Stand van zaken evt. uit te brengen communiqué;
3. Voorbeelden kerkelijke activiteiten: aandacht voor elkaar (bijlage 4).
4. Overige aandachtspunten.

Advies

- u kunt waardering uitspreken dat het CIO aan de achterban geadviseerd
heeft om zoveel mogelijk thuis te blijven en gebruik te maken van digitale
diensten.
- u kunt aangeven (cfr. lijn van uw brief van afgelopen dinsdag) dat u het
op prijs stelt als de koepels (al dan niet gezamenlijk) een nieuw

communiqué uitbrengen en vragen (indien dit communiqué wordt uitgebracht) hoe dit nieuwe communiqué zich verhoudt tot het advies dat op 15-12 is verzonden aan de achterban.

- u kunt aangeven dat uw dringende advies blijft om kerkdiensten rondom kerst en gedurende het huidige maatregelenpakket zoveel mogelijk digitaal te houden en fysieke diensten tot een minimum te beperken. U kunt aangeven dat dit naar uw idee de essentie moet zijn van een eventueel nieuw communiqué.
- de strekking van uw brief en de brief van het CIO komen deels overeen (oproep om bijeenkomsten digitaal te houden), zij het dat in het advies van het CIO meer ruimte zit (als er redenen zijn om fysieke kerkdiensten te houden m.n. tijdens de feestdagen dan tot max.30 personen, exclusief personeel). Op dit punt wijkt de brief van het CIO af van het dringende advies zoals hierboven aangegeven en verwoord in uw brief. U kunt vragen welke redenen er kunnen zijn om een fysieke bijeenkomst te houden.
- u kunt uw waardering uitspreken voor de activiteiten die staan opgesomd in de brief (zie ook onder punt 3).
- u kunt tenslotte uw waardering uitspreken richting het CIO en in het bijzonder de vertegenwoordiger van de RK n.a.v. het persbericht:
Katholieke kerk schrapt alle publieke vieringen op Kerstavond:
Vanwege de strenge lockdownregels zijn er op Kerstavond dit jaar geen publieke vieringen in de rooms-katholieke kerken. Dat heeft de Nederlandse bisschoppenconferentie [besloten](#). De bisschoppen willen naar eigen zeggen voorkomen dat veel mensen zich op Kerstavond gaan verplaatsen.

3 Toelichting op het advies

Toelichting agendapunt 1: Brief Minister en brief CIO met bijlage

De secretaris van het CIO heeft op 15-12 (eind van de dag) de brief van de voorzitter CIO aan de achterban en een korte samenvatting van het advies (uitgangspunten zoals het CIO die de komende tijd wil hanteren) per mail aan de 5.1.2e doen toekomen, waarbij de volgende toelichting is gegeven:

Ten behoeve van overleg met minister Grapperhaus bijgaand:

- de brief van de voorzitter CIO aan de aangesloten kerkgenootschappen
- een bericht met de korte samenvatting van het advies en de url naar de plaatsing op de website CIO.

<https://www.cioweb.nl/bericht-van-het-interkerkelijk-contact-in-overheidszaken-cio/>

De strekking van uw brief en de brief van het CIO komen deels overeen (oproep om bijeenkomsten digitaal te houden), zij het dat in het advies van het CIO meer ruimte zit, (als er redenen zijn om fysieke kerkdiensten te houden m.n. tijdens de feestdagen dan tot max.30 personen, exclusief personeel), zoals ook onder punt 2 is aangegeven.

Toelichting punt 2: Stand van zaken communiqué

Directie Wetgeving en Juridische Zaken
Sector Juridische Zaken en Wetgevingsbeleid

Datum
16 december 2020

Ons kenmerk
3149809

De secretaris van het CIO zal vandaag (16-12) contact leggen met de andere koepels hierover en zal naar verwachting de stand van zaken tijdens het overleg meedelen.

Directie Wetgeving en Juridische Zaken
Sector Juridische Zaken en Wetgevingsbeleid

Toelichting punt 3: Brief activiteiten kerken

Tijdens het overleg van vorige week donderdag heeft u het CIO en de 31 aangesloten kerkgenootschappen gevraagd om voorbeelden uit de achterban aan te dragen van mooie initiatieven in deze weken en de komende feestdagen. In de korte periode die beschikbaar was om dit te verzamelen, zijn de in de bijlage 4 vermelde voorbeelden binnengekomen bij het CIO.

Datum
16 december 2020

Ons kenmerk
3149809

Ter illustratie enkele voorbeelden uit het bijgevoegde document:

- het platform "Niet alleen" : gericht op het verbinden van hulpvragers met hulpaanbieders
- het initiatief "Kerst in 010" een film gemaakt voor jongeren
- kinderen op "engelenjacht" in Leiden
- Nigeriaanse Kerk in de Bijlmer verzorgt ontbijt voor kinderen van ouders (moeder) die baan op Schiphol hebben verloren
- Kerst-mini-ontbijt aan huis bezorgd in Gouda
- buurthuis kamers
- maaltijden worden bezorgd bij eenzame mensen

Toelichting punt 4: Overige punten

De verwachting is dat het CIO de volgende vragen stelt:

- a. Kunnen doordeweekse bijeenkomsten (een inloop tbv sociaal zwakke personen) in een kerkgebouw doorgaan met max 30 personen - met inachtneming van alle hygiëne-en afstandsregels?
- b. In de periode maart-juni jl. is door het CIO aandacht gevraagd voor de predikant/voorganger/pastor als cruciaal beroep in het overleg met de minister. Het CIO heeft begrepen dat deze categorie als zodanig werd beschouwd. Het CIO stelt het op prijs dat bevestigd wordt dat deze zelfde gedragslijn ook nu van toepassing is?
- c. Mogelijk komt de vraag of predikanten/voorgangers/pastors vallen onder contactberoepen.

In reactie hierop geldt de volgende lijn:

T.a.v. punt a:

- Een kerk is een besloten binnenruimte. Voor zover hier van belang geldt daar per zelfstandige ruimte dat personen zich niet met meer dan 30 personen mogen ophouden. Deze regel geldt niet voor een persoon die in gemeenschap met anderen zijn godsdienst of levensovertuiging belijdt (art. 3.2 Tijdelijke regeling maatregelen covid-19 en art. 58g, tweede lid, onder c, van de Wet publieke gezondheid, zoals die luidt sinds inwerkingtreding van de Twm).
- Het gebruik van ruimte voor andere bijeenkomsten dan het in gemeenschap met anderen godsdienst of levensovertuiging belijden, valt daarom – ook in kerken – niet onder deze uitzondering. Dat betekent dat voor die bijeenkomsten niet meer dan 30 personen per zelfstandige ruimte aanwezig mogen zijn, als ook aan de basisregels wordt voldaan.

- Deze regel geldt niet voor woningen. Voor woningen geldt wel het dringende advies om niet meer dan 2 personen te ontvangen per dag, buiten het eigen huishouden.
- Het advies is om positief op te reageren of de vraag doordeweekse bijeenkomsten voor kwetsbare groepen in een kerkgebouw kunnen doorgaan. Op dit moment sluiten we alle publieke plaatsen (valt een kerk niet onder), maar maken hierbij uitzonderingen voor o.a. zorglocaties (zoals opvang daklozen) en locaties waar dagbesteding plaatsvindt voor kwetsbare groepen. Zo mogen buurt- en wijkcentra uitsluitend open voor activiteiten ten behoeve van kwetsbare groepen. Dat een kerk dus ruimte biedt voor kwetsbare groepen (max 30 per ruimte) past dus binnen deze argumentatielijnen en ook binnen het juridisch kader voor besloten binnenruimten.
T.a.v. punt b: dit punt wordt nader uitgezocht en we komen hierop terug.
T.a.v. punt c: voor predikanten/voorgangers/pastors en de vraag of zij vallen onder contactberoepen geldt:
  - De Tijdelijke regeling maatregelen covid-19 definieert een contactberoep als een beroep waarbij het niet mogelijk is ten minste de veilige afstand te houden tot een klant of patiënt. Volgens de toelichting is daarvan bij een geestelijk bedienaar geen sprake.
  - Ook voor zover een predikant/voorganger/pastor in diens praktijk als geestelijk bedienaar geen 1,5 m afstand kan houden en fysiek contact noodzakelijk is, valt deze niet onder de regels voor contactberoepen.
  - Dat neemt niet weg dat betrokkene zich waar dat relevant en mogelijk is, zich daar bij zou kunnen aansluiten. Bijvoorbeeld waar het gaat over triage, zoveel mogelijk 1,5 meter afstand houden, en een mondkapje dragen.

Directie Wetgeving en Juridische Zaken
Sector Juridische Zaken en Wetgevingsbeleid

Datum
16 december 2020

Ons kenmerk
3149809

Stand van zaken routekaart van de overheid

Het OMT heeft in haar 81^e advies geadviseerd de routekaart en de inschalingsystematiek te herijken. Momenteel wordt aan deze herijking gewerkt. Daarbij bekijken we voor de inschalingsindicatoren hoe we rekening kunnen houden met het testbeleid en de vaccinatiegraad. Voor de routekaart wordt de zwaarte en samenhang van de maatregelenpakketten bekeken. Het RIVM rekent de routekaart door. Ook worden de brede effecten van de maatregelenpakketten integraal afgewogen. Gezien het huidige epidemiologische beeld, en het feit dat het nog een tijd lijkt te duren voordat we op een lager incidentieniveau zitten, nemen we meer tijd voor deze herijking. De herijkte routekaart komt dus niet in december, maar volgt in het nieuwe jaar.

Epidemiologisch beeld

- Het OMT heeft een alarmerend beeld afgegeven in haar 91 advies. We stevenen af op een flinke toename van besmettingen, dat hoger kan zijn dan in maart dit jaar. Dit perspectief is de reden voor het harde ingrijpen van het Kabinet op 14 december.
- Het R-getal is opgelopen van 1 naar 1,24.
- Het aantal besmettingen is dus in korte tijd fors opgelopen van rond de 600 per dag in de periode van 2 tot 8 december naar bijna 10.000 op zondag 13 december. Deze stijging is vrijwel in alle regio's zichtbaar.
- De zorg is zwaar belast en er dreigt een verstopping, waardoor de kwaliteit en toegankelijkheid van zorg in gevaar komt.

Aanwezigen gesprek CIO en kerkelijke vertegenwoordigers:

CIO: [5.1.2e] (voorzitter CIO), [5.1.2e] (tijdelijk secretaris CIO), [5.1.2e] (PKN), [5.1.2e] (ger. gemeenten), [5.1.2e] (MissieNederland), [5.1.2e] (ger. kerken), [5.1.2e] (Bisdom Rotterdam), [5.1.2e] (RKK).

Directie Wetgeving en
Juridische Zaken
Sector Juridische Zaken en
Wetgevingsbeleid

Datum
16 december 2020

Ons kenmerk
3149809

Vanuit JenV zullen in elk geval deelnemen:

[5.1.2e] [5.1.2e] (beiden DWJZ/JZW), [5.1.2e] (NCTV) en een vertegenwoordiger van DBO.

4 Dilemma's

Na het laatste overleg van 10 december jl. en na afgelopen week (afgekondigde maatregelen) lijken het CIO en de kerken zich te realiseren dat de huidige situatie vraagt om terughoudend te zijn in het houden van vieringen. De routekaart kerken (zoals in eerdere overleggen aan de orde gesteld) lijkt op de lange baan te worden geschoven. Wel is het van belang dat een evt. nieuw communiqué in goed overleg wordt opgesteld.

5 Politieke en bestuurlijke context

Aandachtspunt blijft de wijze waarop het CIO en ook de andere koepels invulling geven aan hun verantwoordelijkheid ook al geeft de Tijdelijke wet maatregelen covid-19 de nodige ruimte.

6 Communicatie

- Er is gisteren een persbericht uitgegaan van het CIO, zie punt 3.
- Volgende week (22 of 23 dec) verschijnt er een interview in het Nederlands Dagblad met MJenV om de geloofsgemeenschappen een hart onder de riem te steken (goed om te melden richting CIO).
- Vlg maandag neemt MJenV nog videoboodschappen op voor de geloofsgemeenschappen.

7 Afstemming

NCTV: [5.1.2e]
DBO : [5.1.2e]
DCOM: [5.1.2e]

8 Bijlagen

1. Brief Minister JenV aan koepels;
2. Brief voorzitter CIO;
3. Bijlage brief voorzitter CIO met korte samenvatting advies achterban;
4. Brief kerken met toelichting activiteiten rond de Kerst.